

Pilar 3 – Offentleggjering av informasjon om kapital, risikoforhold, godtgjersle og informasjon frå kredittføretak

31. desember 2024 Valle Sparebank

INNHALDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLEGGJERING AV INFORMASJON OM KAPITAL, RISIKOFORHOLD, GODTGJERSLE OG INFORMASJON FRÅ KREDITTFØRETAK

1.	Innleiing og formål med dokumentet	2
2.	Styring og kontroll av risiko	2
3.	Informasjonsplikt for føretak som har eigarinteresser i føretak som utsteder obligasjonar med fortrinnsrett	5
4.	Vedlegg: Standardisert skjema for offentleggjering av bankens nøkkeltal for kapital og likviditet.....	5

1. INNLEIING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle krava til offentleggjering av finansiell informasjon etter åttande del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpassing av CRR/CRD IV del XI. Alle tal i dokumentet er per 31. desember 2024 med mindre anna kjem fram.

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Bankverksemda inneber risiko. Styret har vedteke prinsipp for banken si risikostyring i form av overordna policydokument og policy for dei ulike risikoområda. Styret legg vekt på å ha ei aktiv oppfølging av prinsippa, og reviderer desse årleg. For bankverksemda samla kan banken akseptere låg til moderat risiko, medan risikonivået kan variere mellom ulike risiko-område.

Banken har ein uavhengig risikostyrings- og compliancefunksjon. Risikostyrings- og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfelle der styret ikkje får nødvendig informasjon om vesentlege risikoar via den alminnelege rapporteringa. Risikostyrings- og compliancefunksjonen skal utarbeide kvartalsvise rapportar som omfattar alle forretningsområde og som inneheld status, utvikling og vurderingar på områda risikostyring og compliance.

ICAAP

Styret gjennomfører årleg ein ICAAP-gjennomgang for å avdekke risikonivå og tilhøyrande kapitalbehov i bankverksemda. Administrasjonen førebur ICAAP som blir gjennomgått i styret. Det vert så utarbeid ein årleg rapport som vert handsama i styret og sendt til Finanstilsynet.

Banken nyttar seg av Eika Virksomhetsstyring (Eika ViS) sine tenester i arbeidet med policydokument og verktøy til bruk i risikostyringa. Ekstern revisor kvalitetssikrar ICAAP-dokumentet.

Dei viktigaste risikoområda er omtala her.

Kredittrisiko

Kredittrisiko, dvs. risikoen for at ein kunde ikkje kan oppfylle sine skyldnadar rettidig, er den største risikoen i banken. Dersom heller ikkje verdien av den underliggjande pantetrygda er tilstrekkeleg til å dekke kravet ved misleghald og eventuell realisasjon av pantet, vil tap oppstå.

Styret vurderer det slik at banken må kunne take noko større risiko innan Valle kommune enn utanfor. Styret vurderer likevel denne risikoen som moderat. Lån og garantiar er rimeleg godt sikra mot tap. Det vert lagt stor vekt på kunden sin økonomi og den trygda som vert stilt.

Det blir nytta eit risikoklassifiseringssystem som er delt i to hovudmodellar – ein for personmarknad og ein for bedriftsmarknaden. Risikoklassane er definerte som låg, middels og høg risiko, samt misleghaldne og kredittforringa lån. Risikoen blir styrt etter rammer fastsett i policy for kredittrisiko. Systemet byggjer på

statistiske modellar som reknar ut sannsynet for misleghald. Kredittforringa engasjement og alle engasjement over ein viss storleik vert vurdert særskild. Alt dette er grunnlaget for nedskrivningane styret har gjort i løpet av året.

Kredittpolicy er revidert og vedtatt av bankens styre i 2024. Styret vurderer kredittrisikoen som moderat.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er også eit vesentleg risikoområde i banken, og gjeld den risikoen banken har for ikkje å ha tilstrekkelege likvidar ved forfall av skyldnader.

Balansen mellom innskots- og utlånsvolum avgjer behovet for å låne inn frå pengemarknaden. Valle Sparebank har i løpet av 2024 hatt ei stabil god innskotsdekning. Internt minimumskrav er fastsett til 85 %. Innlånsbehov utover kundeinnskota er dekkja opp med lån frå Kredittforeningen for Sparebanker og obligasjonslån.

Innskot og lånerettar i Noregs Bank og trekkrettar i DNB utgjer saman med obligasjonsporteføljen den vesentlege delen av likviditetsbufferen. Per 31.12.2024 utgjorde trekkrettane i DNB 75 mill. kr. Det var pantsett verdipapir i Noregs Bank med ein samla låneverdi på 149 mill. kr. Samla obligasjonsportefølje og likvide rentefond utgjorde på same tid 252 mill. kr. Innskot i Noregs Bank utgjorde 23,1 mill. kr.

LCR (liquidity coverage ratio) er 223 per 31.12.2024, mot 283 på same tidspunkt året før. Minimumskravet frå myndigheitene er 100. Bankens minimumsmål er 110.

Den generelle likviditetsrisikoen er om lag uendra i løpet av året.

Status på likviditetsområdet vert rapportert til styret kvartalsvis i høve til gjeldande krav og rammer i likviditetspolicyen. Likviditetsrisikoen har vore lag heile året, i tråd med bankens risikopolicy. Likviditetspolicyen er revidert og vedtatt av bankens styre i 2024.

Eika Boligkreditt vert framleis vurdert som eit viktig verktøy som kan avlaste banken sitt eksterne finansieringsbehov og gjere banken konkurransedyktig i kampen om personkundelån. Det er klargjort ein utlånsportefølje som kan flyttast til Eika Boligkreditt for raskt å få tilgong til likviditet i ein krisesituasjon.

Marknadsrisiko

Banken har i dag ingen portefølje av verdipapir for å utnytte svingingar i marknaden. Banken driv ingen handel med derivat eller valuta.

Banken har avtale med Eika Kapitalforvaltning om forvaltning av likviditetsplasseringane, og bankens policy for marknadsrisiko fastset dei overordna retningslinjene, krav og rammer knytt til marknadsrisiko. Styret får kvartalsvise rapportar som synar risiko målt opp mot rammer. Risikoprofilen vert vurdert som moderat.

Når det gjeld ESG-risiko knytt til bankens investeringar, skal Eika Kapitalforvaltning følgje regelverk for berekraftige investeringar med ein investeringsprofil som har tydelege retningslinjer når det gjelder ansvarlege investeringar.

Marknadspolicyen er revidert og vedtatt av bankens styre i 2024.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen banken er utsett for som konsekvens av strategiske val. Måloppnåinga i høve til økonomiske måltal i strategiplanen har vore tilfredsstillande i 2024. Det blir regelmessig gjennomført marknadsundersøking som syner at Valle Sparebank har svært nøgde og lojale kundar. Også i 2024 viser undersøkinga svært høg tilfredsheit blant våre kundar. Tilstedeværelse i Kristiansand og Vennesla har stor betydning i høve til vekst av nye kundar.

For å sikre eige sjølvstende har banken vald å vere medeigar av Eika Gruppen AS. Valle Sparebank sin eigardel utgjer 0,51 % av selskapet. Eika Gruppen AS syter for utføring av ein del fellesoppgåver og gjev banken tilgang til å selje ei rekkje finansielle produkt. I tillegg har eigarskapet gjeve avkastning i form av eit årleg utbytte. Eika Gruppen AS er også eit viktig talerøyr for små sparebankar når det gjeld å påverke framtidige rammevilkår.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er i hovudsak risikoen for tap knytt til den daglege drifta av banken. Svikt i system og rutinar er døme på tapshendingar. Feil kan også oppstå på grunn av manglande kontrollar, kompetansesvikt, menneskeleg svikt og manglande oppfølging av lover og forskrifter. Ein vesentleg del av den operasjonelle risikoen i banken er knytt til informasjons- kommunikasjonsteknologi, kvitvasking og terrorfinansiering, samt kompetanse og nøkkelpersonrisiko.

For å ivareta den operasjonelle risikoen nyttar banken aktivt infrastruktur som gjerast tilgjengeleg via Eika Alliansen. Dette gjeld både tenester, produkt, banksystem/IKT og malverk. Eika Virksomhetsstyring sine tilrettelagte modellar og malar sikrar eit oppdatert og hensiktsmessig rutineverk, som banken tilpassar eigen storleik og kompleksitet. Banken har avtale med Eika Rapportering og Kompetanse som reduserer risikoen på området rekneskap og rapportering.

Policy for operasjonell risiko er revidert og vedtatt i bankens styre i 2024. Styret vurderer risikoen som moderat.

Operasjonell risiko, inkludert rapportering av potensielle tapshendingar, vert rapport kvartalsvis til styret.

Internkontrollen i banken er ein viktig reiskap til å kartleggje og forbetre dette risikoområdet. Styret har årleg gjennomgang av internkontrollen.

3. INFORMASJONSPLIKT FOR FØRETAK SOM HAR EIGARINTERESSER I FØRETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONAR MED FORTRINNSRETT

Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett

		Beløp i tusen kroner eller prosent	
a	Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		33,50 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		55,33 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		108,88 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		99,20 %
e	Utestående garantiforpliktelse		24.886
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	110.962.274
		Aksjer	1.501.040
		Fondobligasjoner	576.465
		Ansvarlig lånekapital	779.280
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende	Senior obligasjoner	2.591.834

g. Likviditetsforplikting til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Avtalen forpliktar eigarbankane seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av EBK viss likviditetssituasjonen i føretaket skulle tilseie at det er behov for det. Likviditetsforpliktinga er avgrensa til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN – Programme) og tilhøyrande swapavtalar. I løpet av 2024 er avtalen endra. I den reviderte avtalen er sekundærforpliktinga fjerna og eigarbankane si samla primærforplikting avgrensa slik at samla utstedt beløp av OMF under NPA ikkje kan utgjere meir enn 20 prosent av det samla beløpet av føretakets utstedte OMF.

I aksjonæravtalen til EBK regulerast blant anna at eigarskapet i selskapet på årleg basis skal rebalanserst. Dette sikrar ei årleg justering kor eigarandelen til ein enkelt bank skal tilsvare eigarbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

4. VEDLEGG

Vedlagt denne rapporten følger ein oversikt over bankens nøkkeltal og likviditet. Sjå under:

Skjema EU KM1 - Nøkkeltall kapital og likviditet
Beløp i tusen kroner

		a		e
		31.12.2024		31.12.2023
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)				
1	Ren kjernekapital	319.512		291.234
2	Kjernekapital	324.602		296.402
3	Total ansvarlig kapital	331.457		303.362
Risikovektet beregningsgrunnlag				
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	1.368.860		1.332.551
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
5	Ren kjernekapitaldekning	23,34 %		21,86 %
6	Kjernekapitaldekning	23,71 %		22,24 %
7	Total kapitaldekning	24,21 %		22,77 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	8,00 %		8,00 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	4,50 %		4,50 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	6,00 %		6,00 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	9,60 %		8,00 %
Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)			
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %		4,50 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)			
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)			
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %		9,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	19,10 %		17,50 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)			
Uvektet kjernekapitalandel				
13	Sum eksponeringsmål	3.380.490		3.277.569
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	9,81 %		9,06 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet)				
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)			
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)			
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede)				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	211.536		208.542
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	153.114		138.565
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	58.179		64.634
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	94.935		73.731
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	223 %		283 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	2.059.652		2.000.896
19	Poster som krever stabil finansiering	1.410.934		1.396.864
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	146 %		143 %

5.